Ч. 270 (14.167). Львів, четвер 10. жовтня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 145.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Подорож українського духовника

по корінній Польщі.

Українським політичним вязням і заточенцям до відома.

Дістаємо такого листа:

Прошу подати до прилюдного відома, що від найближчих днів буду обїздити вязниці, відправляти скрізь Богослуження і нести духовну поміч у такій черзі:

у Тарнові	буду	14 і 15	жовтня ц. р.
„ Вісничі	„	16 і 17	„
„ Вадовицях	„	18	„
„ Цешині	„	19 і 20	„
„ Катовицях	„	21 і 22	„
„ Мисловицях	„	23	„
„ Варшаві	„	24 і 25	„
на Св. Хресті	„	26 і 27	„
у Сандомирі	„	28	„
„ Радомі	„	29	„
„ Плоцьку	„	30 і 31	„
„ Грудзьондзі	„	1 і 2	листопада ц. р.
„ Коронові	„	3 і 4	„
„ Фордоні	„	5 і 6	„
„ Вронках	„	7 і 8	„
„ Равічі	„	9 і 10	„
„ Серадзу	„	11	„
„ Пйотркові	„	12 і 13	„
„ Седльцях	„	14 і 15	„
„ Ломжі	„	16 і 17	„

врешті у поворотній дорозі у Володимирі Вол. буду дня 18 і 19 листопада ц. р.

У поданих днях зможу нести релігійні послуги також українцям даних околиць. Всіх тих, що мають діти до хресту, прошу, щоби завдалегідь вистаралися про відповідні посвідки від своїх місцевих оо. Парохів.

Кольонію українців Торуня і Грудзьондза прошу, щоби порозумілися між собою щодо Служби Божої у визначених днях та щоб оголосили про це в місцевій пресі. Прошу також, щоби по змозі співав хор. Булоб найкраще Службу Божу назначити на 11 або 12 годину. Зі мною найкраще скомунікуватися через управу вязниць. Колиб було важко зробити це особисто, то прошу зробити це листовно або телефонічно. У вязницях перебуваю звичайно цілий день.

Прошу познанську кольонію з околицею, щоби скомунікувалася зі мною. Також кольонію у Седльцах з околицею, у Ломжі з околицею та в Бидгощі з околицею — для обговорення справ, звязаних з душпастирством українців-заточенців.

Львів, 9. жовтня 1935.

о. д-р Осип Кладочний,
капелян.

Несподіванки африканської війни.

В АДУЇ

РИМ, 9. 10. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: В Адуї життя, не зважаючи на війну, унормовується. Багато мешканців вернулось до міста та дістає від італійської армії харчі й ліки. Полонені зізнають, що є вдоволені з того, що дістались у неволю та заявляють, що **італійські літаки і танки роблять величезне враження на абисинських вояків.**

АБИСИНЦІ ВВІЙШЛИ ДО ІТАЛ. ЕРИТРЕЇ.

ПАРИЖ, 9. 10. ПАТ. З Аддіс-Абеби повідомляють: В абісинськім міністерстві війни офіційно заявили, що **абісинські війська ввійшли до італійської Еритреї** та зайняли ряд сіл між Асмарою й Адуєю. Абісинці мали зайняти **дуже важну стратегічну точку Аді Кає,** що лежить 65 км. від Асмари й 40 км. від абісинського кордону. Ті вістки, що походять з абісинського джерела, ще не потверджені.

ІТАЛІЙЦІ БУДУЮТЬ ДОРОГИ.

РИМ, 9. 10. ПАТ. З Асмари наспіли вістки, що італійські війська навязали докладну лучність на лінії Адуа—Ентічіо—Адіґрат. Ті війська з саперами і місцевим населенням будують тепер дороги. Найважче будувати комунікаційні шляхи в горах, головно біля Адуї. В останніх операціях, що покінчились у неділю, велику ролю відограло **летунство, що успішно бомбардувало й острілювало абісинські відділи на гірських верхах.** Між ін. збомбардовано місцевість Амба Біркуттам, що находиться недалеко кордону Судану. Тепер летунство переводить глибоку розвідку над Абісинією у західному напрямі. Найближчою метою воєнних операцій, що незабаром зачнуться, буде мабуть опанування гірського масиву Рас Дасчія на 4000 м. над рівнем моря. **Передбачують, що в обороні того масиву абісинські війська ставитимуть завзятий опір.**

НАСТУП НА ОМАҐЕР ВІДБИЛИ.

Нинішній комунікат між ін. повідомляє, що спроби наступу абісинців на Омаґер відбили кордонні італійські відділи аскарів. Омаґер є в італійській Еритреї на правому березі граничної ріки Бар Сеґіт та межує з англійсько-египетським Суданом. „Джіорнале д' Італія" обговорюючи напад абісинців на Омаґер здогадується, що нападали ті абісинські відділи, що їх недавно бомбардували італійські літаки в Амба Біркуттам.

СИТУАЦІЯ НА ФРОНТІ.

АДДІС-АБЕБА, 9. 10. ПАТ. Райтер повідомляє: Вістки з трьох фронтів, північного, східного й південного дуже мрячні. На їх основі важко зорієнтуватись у загальній ситуації.

Досі ще не потверджена вістка про те, що італійці здобули Аксум. Відоме тільки, що дві італійські кольони йдуть у напрямі міста. Ясне, що італійська тактика намагається **поширити фронт північної армії на захід у напрямі Судану.** В той спосіб італійці хочуть перешкодити поважній абісинській армії зі 100.000 вояків виконати **флянковий рух, який, якби вдався, присилував би італійські війська відступити до Еритреї.** Дві інші абісинські армії, з яких одна має кілька відділів кавалерії, обчислюваних на 15 тисяч, ідуть у північно-східнім напрямі.

З другого боку в абісинських колах Аддіс-Абеби твердять, що тактика Абісинії **полягає на тім, щоб постійно відступати перед італійськими військами та непокоїти їх партизантською.** Абісинці намагатимуться продертись в запілля італійських сил, якщо на це дозволить терен і змагатимуть до того, щоб перервати комунікацію.

Над італійськими лініями, на північному фронті мав кружляти абісинський літак, якому вдалось повернутись на місце без ушкодження.

Італійські літаки далі відбувають розвідчі лети та острілюють скорострілами абісинські відділи.

В Аддіс-Абебі видали розпорядки на випадок летунського нападу.

Над Діредауа досвіта кружляв літак, що освітлював місто рефлекторами. Вчора вранці італійські літаки розкинули над Діредауа і Гарраром відозви до населення.

Є непотверджені вістки, що **італійці мали вжити бомб із трійливими газами,** інші теж непотверджені вістки кажуть, що італійські відділи в Огадені мали в кількох місцях відступити зі здобутих стійок.

Українці й інші меншости

в Румунії.

Що каже про їх положення румунський журналіст Раду Черня.

Букарешт, 5. жовтня 1935.

Українці в Румунії залежні не так від законів, як від урядових практик ріжних румунських політичних угрупувань. Українська Національна Партія в Румунії, яка перебрала на себе провід буковинських українців (бо ще не найшла доступу до Бесарабії та Мармарощини), покладала дотепер свої надії на виборчі угоди з румунськими партіями та на передвиборчі обіцянки, яких противник звичайно не дотримував. Вороже наставлення румунських провідних партій та адміністративної влади до „української ірреденти" (ще й насміваються із мирного й льояльного українського населення!) унеможливило здійснити права, передбачені в румунській конституції та в ріжних законах.

Розуміється, румунські кола запевняють всюди, що всі меншости Румунії мають ті самі права, що й румуни. Можливо. Але це не відноситься до української меншости. Мадяри, яких є в Румунії коло 1,500.000, мають свою культурну автономію, яку завдячують не так свому числу, як завзятій ревізіоністичній пропаганді, яку ведуть за границею. Німці та жиди є в не гіршому положенні, бо мають матеріяльну допомогу зза кордону. Лиш українці, втративши свої передвоєнні просвітні та економічні досягнення, залишились незорганізованою одноміліоновою масою.

Описує цю сумну дійсність „рутенський ірредентист" („большевиками" не називають нас, від коли заключили угоду з Москвою), а румунський публіцист п. Раду Черня, кореспондент бельгійського часопису „Ля Фляндр Ліберaль" та автор кількох фільософічних праць. Саме недавно вийшла з друку книжка п. Черні „Проблема меншин" (Видавництво A.P.I.C., Париж), відноситься до меншин Румунії та зокрема до українців.

Крім 26.000 українців у Мармарощині (досі називали їх румуни „потомками старовинних даків") живе на Буковині 300.000, а в Бесарабії 600.000 українців — пише п. Черня. Автор противиться статистиці Українського Бюра в Льондоні, яке подало число загального українського населення в Румунії на 1,160.000 і твердить (згідно із державною рум. статистикою), що число української меншини є тільки 900.000 душ.

Далі наводить автор такі відсотки українського населення: На Буковині у чернівецькім повіті українці становлять 94 проц., у повіті Сторожинець 75 проц., а в повіті Радівці 15 проц. В Бесарабії українці мають більшість тільки в повіті Хотин. В повіті Білгород (Четатя Алба) є 35 проц., у повіті Сороки 20 проц., у повіті Ізмаїл 15 проц. українського населення.

Автор звертає увагу передовсім на буковинських українців, бо „їх національна свідомість більше розвинена, як українців Бесарабії" (там був гніт царського режиму). За Австрії — пише він — українці Буковини мали 220 народніх шкіл, 2 гімназії у Вижниці та Чернівцях, 2 утраквістичні ліцеї, 1 учительську семинарію, 3 професійні школи та катедри у чернівецькім університеті.

Згадавши далі про розцвіт українських організацій, автор перескакує рік 1918 та не згадує нічого про проголошення Української Національної Ради. Зате вірно описує стан облоги, під котрим перебувають українці вже кільканацять літ. „Виборчий успіх д-ра Дутчака (при частинних виборах до парляменту в р. 1930) збудив національну гордість українців".

В дальшому спритний румунський публіцист вияснює, чому українці в Румунії були до того часу незорганізованою масою та використовує один уступ із програми Української Національної Партії: „Одну з головних причин наших неуспіхів та невиясненого положення завдячуємо нашій нездібності працювати .. та створити один національний фронт, конечний для здійснення наших прав". Все таки автор признає, що „мешканці Буковини (українці) вищі культурою, не зважаючи на те, що там не існує ніодна народня школа для меншостей. Всі передвоєнні українські школи перемінено нараз в румунські, бо, на жаль, по війні ведено особливо в тих околицях отверту румунізаційну політику".

Дотепер румунські урядові кола скривали планову румунізацію Буковини та всюди запевнювали, що українці мають всі права та що всі вісти про це — це діло ревізіоністів. А в краю оправдували вони свою румунізаторську діяльність тим, що зачисляли „рутенів" до „денаціоналізованих румунів". Вкінці переконалися всі — додає автор — що українці — це нація, яка своїм етнічним, культурним та мовним характером відмінна від інших сусідніх націй.

Систематичне винародовлення українського населення — читаємо далі — **треба осудити, бо ніяка насильна асиміляція не приносить успіху.** Може з погляду Румунії така асиміляція бажана, одначе сьогодні, коли в Европі розцвитає ревізіонізм — асиміляція є лиш утопією.

Тому бувший премієр Маніу зарядив, щоб у народніх школах Буковини введено знову науку української мови. Це не вистарчає — додає п. Черня, але це є вже поступ, що вказує на зміну тактики румунського уряду.

Одначе тут треба запримітити, що ті 6 годин української мови не були введені так, як передбачував розпорядок міністерства освіти в р. 1930, бо згодом зменшили їх на 3 години. Далі пригадаю, що в р. 1931 за уряду проф. Йорги (такби сказати: рід Грабських), стали ті 3 години на тиждень — тільки недобовязковим предметом. А по приході ліберального уряду (Дуки Татареску) щезнули ті 3 години зовсім із програми навчання...

Коли правительственні парляментарі українці, посол о. Студяк та сенатор учитель Мегасюк, вдоволяються таким станом, то румунський публіцист оцінює справу так: Наука, що її викладають у чужій мові — це не наука, а переклад. Треба зректися політики насильства та асиміляції і користуватись інтелігентнішими засобами співпраці.

П. Черня обговорює далі пекуче бесарабське питання. Він згадує поверхово наслідки царського режиму та дотеперішнього стану облоги і радить румунському урядові піднести культурний рівень тої провінції. Цікаво, що про москалів, які вважають себе „першим культурним чинником Бесарабії", автор не знайшов ніодного речення, не зважаючи на русофільський напрям румунської публичної опінії.

Не менше цікаві виводи автора про „правдивий загальний стан меншин у Румунії". А саме п. Черня твердить, що навіть такі малі меншини в Румунії, як турки, болгари, вірмени, поляки, богеми (?) та литовці (?), мають свої народні школи. Правда, ці меншини разом не творять і половини числа українців у Румунії. **Дивна ця „опіка" румунів, коли для 1-міліонового українського населення не створено за 15 літ ані одної державної народньої школи із викладовою українською мовою.**

На 1.514 учителів, число, подане п. Ч., які вчать дітей у їх матірній меншинній мові, **нема ніодного вчителя, котрому дозволено би вчити дітей українською мовою.** Недавній розпорядок міністерства освіти забороняє строго державним учителям викладати в школах українську мову.

Поминаю конфесійні школи мадярів, німців та жидів, організаційні здібности та матеріяльні можливости яких годі порівнювати з незавидним положенням українського населення. Зверну лиш увагу на школи, які подає п. Черня. Отже серби мають 43 конфесійні школи, болгари 7, турки 11, греки 8, москалі 3, хорвати (?) 1 — а українці 5. (В дійсности ніодної!).

Подібно є також із середніми школами: болгари мають їх 4, москалі 3, греки 1, поляки 1 — **а українці ніодної.**

Такий стан цілковитого занепаду українського шкільництва та просвіти по селах є постійною загрозою винародовлення нашого народу. Його не направлять ні домагання одинокого українського посла (не урядового), ані дальші надії добродушних буковинських інтелігентів на якісь урядові уступки. Розвязка цієї справи лежить у руках самих буковинців (від бесарабських українців цього не можна вимагати).

Чернівські просвітні товариства „Українська Школа" та відновлена „Українська Бесіда" повинні вже раз спільно забратись до заснування першої (по 15 роках!) української приватної середньої школи. Чекати на поміч Української Нац. Партії та вдоволятись „вакаційними курсами для неграмотних", що їх вели дотепер українські студенти по передмістях та в кількох селах — є марним самообманом.

Те, що при виборах у 1930 р. виборола Українська Нац. Партія — забрали чергові уряди. А курси, що їх вело лише спорадично кілька ідейних одиниць, — вже також заборонені. Причиною цього неможливого стану не тільки стан облоги та брак фондів, але в першій мірі брак сильного хотіння та єдности й організації, як це влучно замітив навіть чужий нам публіцист.

Книжка п. Черні „Ля проблем мінорітер" є поновним напімненням українців і рум. уряду. Нині в Румунії 1-міліонове населення не має шкіл у своїй рідній мові. Це не є твердження ірредентиста, а справжня дійсність, яку мусить бачити кожний обєктивний глядач.

Книжка п. Черні цінна не тільки задля його вмілости порушувати болючі місця меншинної політики румунського уряду, але й тому, що це один з перших румунських публіцистів, що гідно поставився до української справи.

Д-р О. Ількович.

Націократія й технократія.

I.

Мабуть від часу занепаду античного світу людство ніколи не переживало такої драматичної кризи, як по світовій війні. Цю кризу зазивають *структуральною*, бо вона торкається самих підвалин сучасного суспільства, а не є тільки епізодичним або періодичним явищем в його розвитку. Її обличчя незвичайно змінливе так само, як і її прояви. Це криза не лише політична, але й господарська передовсім, а водночас — це криза суспільна й культурна, моральна й психічна. Словом, криза світогляду й світовідчування.

Звідки той хаос, в якому опинився тепер світ? Хаос, що, немов з кожним днем все більше й безнадійно поглиблюється. У своїй мандрівці вздовж океану часу, людство прямує до нової незнаної країни, що на мапі його безнастанних пошукувань має традиційну назву — *утопія*. Утопія — значить неможливе й навіть неймовірне — сьогодні, що завтра або позавтра стане реальним фактом прозаїчної дійсности. „Мапа світу, — гарно висловився О. Уальд, — на якій не є зазначена утопія, не варта погляду, бо вона нехтує країну, куди людство не завертає. А добившись до неї й подивившись навкруги та побачивши попереду ще гарніший край, людство назустріч йому розгорне вітрила... Поступ — це здійснювання утопії".

II.

До якоїж нової утопії через буревій теперішньої кризи прямує сучасний світ. У хаосі розбурханих стихій наших днів — маячать неясно контури цієї країни. Навіть більше: визначаються дві координати цього світу прийдешнього: політична — *націократія* й суспільно-господарська — *технократія*.

Націократія — це нове людство державно визволених народів. Це світ — самоозначених культурно й політично модерних націй. Це тріюмф і перемога національної думки як суспільно-творчого чинника історії. Це — сумерк і занепад національної неволі, політичної анархії, державного імперіялізму. Це нова ера в історії людства, така відмінна від сучасної, як сучасна від передісторичної доби трьоґльодизму. Словом, за сьогодні це ще неможлива й навіть неймовірна „утопія" для сучасних „канібалів" у смокінгах і з титулом докторів фільософії...

А технократія? Це також фантастична утопія, але суспільно-господарського характеру. Це техніка, визволення з ярма капіталу та імперіялізму. Це техніка на послугах людини, що має звести з неї біблійне тавро „у поті чола". Влада техніки (технократія) як спроба нового суспільно-господарського ладу, що має покласти край визискові людей одних другими, де праця буде визволена. Це — здійснена утопія т. зв. „ляборизму", отже ідейного руху, який базується „на засадах технічного думання, морального розуміння праці й наукової організації". Ляборизм вказання „імператив доцільної потреби та загального добробуту".

Коли націократія має довершити політичне визволення — хоче скинути з нього господарське суспільне ярмо. Ці дві ідеольогії є паралельними прямуваннями новітнього історичного процесу. Вони заздалегідь визначають характер нової ери, на порозі якої опинилося людство.

III

Хто хоче бути дієвою особою історії, а не пасивним статистом, не сміє нехтувати цих двох суспільнотворчих сил. Зокрема це торкається недержавних народів. Націократія й технократія це природні їх спільники. Ідеали націократії — вони самозрозумілі. Не потребують пропаганди, хоч є небезпека, що сучасний *паннаціоналізм*, який догори ногами перекрутив засади творчого націоналізму, почне „*мімікруватися*" під націократію для виправдання свого політичного жонглерства. Але саме зясування засад творчої націократії може бути добрим ліком проти націоналістичної демагогії. Бо не досить відмінювати на всі лади гасла — „Нація понад усе". Нація мусить бути розумно й доцільно організована, масово усвідомлена й головно технічно вишколена.

Власне недержавні народи мають стати під стяг технократії. Це значить, навчитися технічно, тобто точно думати, далі раціонально, себто доцільно працювати. Бо кожний нарід, а поневолений передовсім, „потребує" інтелігентних і свідомих підприємців, урядовців, робітників... „Технічно думати не мусить тільки інжинір, техник і т. д., але кожний..." — як слушно каже один з ідеольогів ляборизму — В. Верунач.

Унезалежнення народу — це не лише питання політики, це також справа техніки, технічного вишколу мас, технічного виховання керманичів. Нарід, що нехтуватиме цей бік емансипаційного руху наперед ослаблює можливости своєї перемоги. Коли тепер зупинимося на момент конкретно на *українській* справі, то мусимо констатувати великі прогалини українського руху саме на технольогічному фронті. Серед українського загалу є традиційне нерозуміння й недоцінювання технічного знання. Переважає все нахил до гуманітарних наук. Є мало поширена технічна освіта всіх степенів, хоч у Подєбрадах покладені були основи як під *українську політехніку*, так і під екстенсивне поширення практичної технольогії (спеціяльні курси УТГІ). Ці ділянки українського життя вимагають критичного перегляду. Українська громадська думка має бути перевихована в напрямі, мовляв, *технократії* й ляборизму серед українського загалу, треба техніку включити у національної ідеольогії українського народу. Треба засвоїти засаду, що техніка сьогодні є рішальним чинником громадського життя й що технократія це найпевніший шлях до націократії, яка мусить бути ідеалом кожного недержавного народу.

О. І. Бочковський

Зза куліс всеросійської праці галицьких москвоф лів.

Цікаві спомини про діяльність пок. Маріяна Глушкевича.

У „Русскому Голосі" з 6-го ц. м. один із галицьких москвофілів Дмитро Вергун, (родом з Городка під Львовом, тепер проф. російського університету у Празі), поміщує спомини про покійного Маріяна Глушкевича: де, та в яких обставинах разом вони стрічалися і працювали. Ті спомини постільки цікаві, що вони кидають світло не тільки на ролю окремих осіб-москвофілів у ріжних політичних затіях, але й на загальні напрямки москвофільської передвоєнної, підчас і післявоєнної діяльности.

ЗВЕЛИЧНИК ЛЕРМОНТОВА.

Починає Д. Вергун свої спомини описом успіхів, які пок. М. Глушкевич мав як російський поет, при чому описує його виступ з деклямацією власної поеми: „Я демон страсті", підчас імпрез, улаштованих з нагоди весілля Вергуна в селі Детків в Калужській губернії. Там теж, у Полотняному Заводі (фабриці), якого власником був поміщик-ліберал Ґончаров, оба наші москвофіли, Вергун і Глушкевич (приятелі) стрінулися з Луначарським, пізнішим большевицьким „наркомпросом", який скривався — з відома власника — на фабриці і режисерував оперу „Евген Онєгін", поставлену робітничими силами. Підчас спільної вечері Луначарський почав розводитись про філософію естетики та викликав палку репліку Глушкевича, який доказував яскраву суперечність поміж соціялістичним матеріялізмом, та „чистою" естетикою. Глушкевич, каже Вергун, захоплювався тоді так дуже лермонтівською романтикою, що старався навіть зовнішнім виглядом стати подібним до Лермонтова. Було це в 1901 році.

В 1909. році Глушкевич їздив до Росії на гоголівські свята. Тоді, на шляхотських зборах („дворянское собраніе") у Петрограді, М. Глушкевич показався песимістом щодо „положенія дѣла на родінѣ" (себто: щодо російщини в Галичині): Вергун характеризує його з цього приводу, як людину „вірну лермонтовщині".

„ВИЗВОЛЕНІ" МОСКВОФІЛИ В НЕЛАСЦІ У „ВИЗВОЛЬНИКІВ — МОСКАЛІВ".

Чергова зустріч обох приятелів-москвофілів відбулася в листопаді 1914. року в „освобождьоном" Львові. Вергун жаліється, що хоча він був тоді заступником голови „Ґаліцко-Русскаво Благотворітельнаво Общества" у Петрограді, проте не міг добитися дозволу на поворот до „визволеної батьківщини" і дістався до Галичини лише завдяки командантові III. російської армії Радкові-Димітрієву, який викликав його до штабу як знавця славянських мов. (Очевидно, автор споминів, Дмитро Вергун, промовляє ввесь час, як палкий російський патріот, отже славословить російську армію, а про офіціяльних представників Росії говорить, як про „своїх" людей).

Чергова частина споминів торкається періоду перебування російських військ у Галичині. Ті спомини описані дуже мінорним тоном: як то тодішній ґенерал-ґубернатор Галичини, Григорій Бобрінський, стриєчний брат ославленого Володимира Бобрінського, опікуна і протектора галицьких москвофілів, для „приєднання собі шляхти", „звисока трактував наших ґаліцко-русскіх діячів на чолі з В. Ф. Дудикевичем". Звязковим був саме Маріян Глушкевич, урядовець львівського ґенерал-ґубернатора, який інформував москвофілів про настрої у російських офіціяльних колах. Ці настрої не були прихильні. Коли у ресторані „Візантія", на бенкеті у честь приїзжих „петроградців" (Вергуна і тов.), Вергун оформулював вимоги москвофілів, між якими було м. і. „право формувати військові дружини з галицьких перебіжчиків полонених", — Вергуна і його жінку, під делікатним претекстом проводити в глибину Росії „карпаторусскіе сіроти", виселили зі Львова й Галичини. Не помогли дві перші точки згаданих „требованій", в яких казалося про визвольницький характер московських військ у Галичині і про потребу окремого маніфесту, що проголошував би „возсоединеніе освобождьонных русскіх земель"!

ГЛУШКЕВИЧ І СКРИПНИК.

Найцікавіший уступ споминів торкається діяльности пок. М. Глушкевича у Москві, весною 1918. року, куди денікінський уряд вислав його як члена „Союза Возрожденія Россіи". Вергун був там тоді теж, як приват-доцент московського університету, професор університету в Іркутську (!) та передовик (чорносотенної) газети „Великая Россія". В гурті осіб, в яких обертались Глушкевич і Вергун, були одиниці, які мали м. ін. звязки з „відомим українським діячем, М. А. Скрипником, пізніше наркомосом України, який недавно скінчив самогубством. Тоді він був правою рукою Сталіна, що завідував комісаріятом національностей. За його почином Р. С. Ф. С. Р. (Рос. Соц. Федерат. Сов. Респ.) по смерти Леніна перетворилась у СССР".

„У голові Глушкевича зродилась тоді думка скласти окремий „червоно-русскій національний революційний комітет" для протидіяння українофільським замашкам". Вергун пояснює ту ідею так: галичани, буковинці, холмщаки, поліщуки і навіть західні волиняки, це „історично окрема червоно-русска народність, а не українська". Тому проєктований комітет мав представляти окреме політичне тіло, створене з земель, з названим населенням, які „не бажають собі входити в склад Української Республики, а повинні остатися окремим червоно-русским краєм з автономічним устроєм". Проєкт такого устрою склав швидко М. Глушкевич. Чех Святополк Конич-Горський поміг найняти домівку, в якій відбулись конспіраційні збори 20-ти галицьких москвофілів, що з захопленням прийняли проєкт Глушкевича. Якийсь студент Ш. передав той проєкт Скрипникові до комісаріяту національних справ. Але Скрипник так обурився змістом того проєкту (назвав його „зрадою галичан"), що Вергун мусів скриватися у сербському посольстві, а Глушкевич ледви втік до Ростова над Доном до Денікіна.

СКЕПТИЦИЗМ І ВІДВОРОТ.

Ще в 1925. році Глушкевич займався російською поезією, даровуючи Вергунові третю книжку своїх віршів „Символи й ілюзії". Але в політичних справах показався перед Вергуном ще більшим скептиком, ніж був ним колись, — згодом відсунувся цілком від політики і вславився своїми промовами... на українських політичних процесах...

Після прочитання споминів Д. Вергуна залишаються у читача ріжні рефлексії: якто галицькі москвофіли всіх сил докладали, щоб активно допомогти прилученню Галичини до Росії, як вони вірно стояли на службі російської реакції та одночасно старалися використати навіть большевицький переворот у Росії для ідеї підпорядкування Галичини російській владі, — і як одні москвофіли у ході тієї роботи цілком денаціоналізувались і ставали ренеґатами (Вергун), інші знову постепенно відсувались і наближувались до українства (Глушкевич). Спомини Вергуна стверджують теж ще раз, що покійний М. Скрипник був здавен українським патріотом та не міг терпіти галицьких москвофілів.

Липський показовий ярмарок.

(Власна кореспонедниція з Берліна).

III.

Характеристичним висловом змагання Німеччини до зменшення залежности від довозу були на веснянім ярмарку нові матеріяли краєвого походження, що малиб заступити почасти заграничні сирівці. Отже на технічім ярмарку (16 відділів усього) штучні живиці та толочені матеріяли (Пресштоффе, нпр. бакеліт, керіт і т. д.) на зміну металям і твердій ґумі у виробі багатьох хатніх предметів, біжутерії і под. Повтатим помітний перехід до легких металів і на некористь бронзи. Дальше й машини до оброблювання нових матеріялів, зокрема також машини пристосовані до краєвих погонових засобів свідчили про високий стан моторизації в Німеччині. Машини взагалі — порівнюючи, легкої ваги, але сильної будови менше чутливі, й безпечні проти нещасливих випадків. У текстильній палаті, однім із 19 відділів показового ярмарку зразків, звертали на себе увагу чудові вистави штучних волокон (Кунстшпіннфазер) і виробів із них. „Вістра" робиться (від р. 1920.) з целюльози з дерева, але є волокном, яке прядеться, тоді як штучний шовк одержується хемічно зразу в стані готовім до ткання; дає пряжу до якости 80-го числа анґлійської скалі, матерії в вістри є дешеві, мягкі, і з приємним і твердим блеском, не мнуться, молі їх не жеруть. „Волльстра" є мішаниною вістри з вовною (від р. 1929). „Ацета" робиться з надто коротких бавовняних волокон (лінтерс), але має прикмети шовку, не чутлива на вохкість і не втягає бруду; тут виступала вперше як самостійна сировина. Ріжні роди штучних волокон служать до ріжних призначень, а взагалі тільки там, де це не може загрожувати якости виробів. Розуміється, що поруч з тим була маса матерій з чистої вовни, шовку і т. д. Цікава вистава „імпреґнування" матерій Еулян'ом, після чого молі ніколи на таку матерію не підуть. У дуже всебічній виставі деревних продуктів і деревляних будівель були куріозом цукорки з цукром, виробленим з дерева методою Берґіюса. Залізо-будівельні фірми виставили цілі мости — взагалі була тенденція до цілих комплексів і всебічного освітлювання цілих питань нпр. „Ґусс альс Веркштофф". Навіть у забавках це помітне: нпр. не жовніри, але цілі фронти із стрілецькими ровами, дротами, ганками і т. д. і то часто з механікою. Дуже всебічною була також вистава для кольоніяльних потреб і поборювання тропічних недуг. Щодо способів праці, помітний зворот від матеріяльности до трудо-інтенсивности, нпр. у золотарстві. В ділянці моди — спроби надавання тону німецькою мистецькою школою, розкішні манекіни і под. В окремій виставі засобів реклями зокрема вражали рухомі реклями.

З багатьох помічних уладжень найбільше значіння має посередницька торговельна контора, зокрема для компенсаційних операцій, де треба добре визнаватися в приписах і можливостях ріжних країн і підшукувати партнерів. Меншим фабрикантам, яким це самостійно не під силу, помагала експортова посередня ганзейських міст своєю ознайомленістю з міжнародніми торговельними відносинами, фаховим знанням і т. д., зокрема і в питаннях компенсаційних. Влаштована тими орґанізаціями „експортова біржа" мала великий успіх. Крім властивих ярмаркових улаштувань відбувалися традиційно окремі виклади, зїзди і засідання. Про німецьку робітничу орґанізацію говорив Р. Ляй, про становище Німеччини в світовому господарстві мав визначну промову президент державного банку д-р Шахт; засідали провідники ремісничого підприємання, закордонні інжинїри, німецькі техніки під гаслом: „держава, техніка й господарство", будівельники, студенти...

Обговорювались новіші способи випробовування матеріялів, поступи в техніці відливання, будівельні вимоги в звязку з повітряними нападами, розвиток в електричній промисловості, міське будівництво вулиць, плянові роботи на селі, пресовані матеріяли в ізоляції та будівництві, національно-соціялістичне виховання студентського доросту в ділянці господарства.

Весняний показовий ярмарок почався тим разом без особливого святочного відкриття. Спеціяльні та знижкові потяги уможливлювали інтересентам масовий приїзд, але були розложені так, щоби публика приплипала більше рівномірно в поодинокі дні. Проте в неділю було 46.000 відвідувачів, а перед кількома галями технічного ярмарку стояли черги. Ступнево меншало число оглядаючої публики та збільшувалась кількість ділових інтересентів, що після вступної орієнтації в перших днях почали купувати щораз більше, а то й навмисне приїздили пізніше, коли натовп був уже менший. У першій половині переважали купівлі постійних клієнтів, далі й нових у цьому році також богатьох роздрібників, усе з тугоземщини; попит був нестільки сильний що багато виставців — майже всі станки були обсаджені — мало в половині тижня більше замовлень, ніж попереднього року за цілий тиждень і ніхто не пакувався передчасно до від'їзду. В другій половині купували щораз більше заграничні купці, а треба мати на увазі, що заграниця мусіла щойно розглядатися в змінах у німецькім виробництві та що частина куплених товарів має йти власне на пробу, після чого щойно приходить до більших замовлень.

Успіх цьогорічного весняного ярмарку був значно більший, ніж можна було сподіватися при сучасних відносинах, найбільший від початків світової господарської кризи. У р. 1928. було 10.100 виставців (з того 2.300 із закордону) та

185.000 покупців (з того закордонних 29.600); в 1929. р. — 10..170 (1.270) і 165.000 (28.600). Дальше падали дотичні заокруглені числа аж на 7700 (1010) і 117.000 (16.400) в 1932. р. і „поправились" на 760 (600) і 160.000 (16.400) в 1934. р. Цього року зросли на 8080 (540 з 20 країн) і 200.000 (з 70 країн), виставова площа з 125.000 на 137.000 рахункових метрів. Найбільший приріст був у виставців музичних інструментів (150 відс.), силових машин теплової та газової техніки — 50 відс., освітлення 17 відс. меблів — 15 відс., струментових машин — 15 відс., мистецьких виробів — 13 відс., паперових і канцелярійних предметів і книжок — 12 відс., шкіряних виробів і текстильних — 10 відс.; зменшення було тільки у технічних винаходах і новинках (19 відс.) та спортових потребах (3 відс.). Обороти теж були більші, ніж у минулім році, хоч може не перевищали оборотів у 1929. р. Найкраще пішло в ділянці продукційних засобів та предметів загального вжитку, зокрема уряджения і предметів домашніх, слабше в запотребуванні культурнім і люксусовім. В осередку уваги стояв технічний ярмарок, найбільший машиновий ринок світу, і на нім прийшло до великих трансакцій, зокрема у текстильних машинах, в автоматичних друкарських, в інструментових, баґрових, прецизійних, електротехнічних і т. д.

Загранични інтересенти купували багато з наведених машин; на европейський схід пішло богато дізелевих моторів. Взагалі участь загранициі була значна, що свідчить про поліпшення у світовій торговлі (ярмарок як конюнктурний барометер!). Італія (71 виставців) і Японія (180) улаштували колективні вистави, себто фірми не були порозкидувані по фахах поміж іншими народами. Цікаво, що коли Італія виставляла головно питомі її спеціяльности, Японія навпаки — такіж самі предмети, які виробляють европейські країни, тільки значно дешевші. Найбільше індивідуальних виставців дала Чехословаччина (137), далі Австрія і т. д. Покупці були з усіх ділянок; з Англії найбільші фірми та покупці для заморських країн, зі Швеції зокрема універсальні крамниці й розсилкові доми. Найбільший попит із закордону був на дешеві й якісні вироби, на практичні новинки. Заключено богато компенсаційних умов із країнами, що доставляють Німеччині сировці, з Англією і т. д. На перший день явилося 200 заграничних журналістів. Як покажчик назріваючого поліпшення у світовому господарстві та деякого заспокоєння в міжнародніх торговельних зносинах, дальшої консолідації в німецькому господарстві та деякого оживлення її експорту весняний показовий ярмарок у Липську мав велике показове значіння.

Доц. дипл. інж. Димінський.

Що почули представники преси на конференції в Науковім Т-ві ім. Шевченка.

Перший Атляс України. — Вистава українських мап.

Як ми вже вчора коротко інформували, 7. ц. м. відбулася в канцелярії Наук. Т-ва ім. Шевченка конференція для представників української преси, які дістали цілу низку інформацій про деякі задумані імпрези та праці Т-ва, що мають вагу не тільки для окремих спеціялістів, але й для широкого українського загалу. Конференцію відкрив голова Т-ва проф. др *Іван Раковський*, що привитав присутніх і заявив, що Н. Т. ім. Ш. бажає увійти в контакт з представниками суспільної думки. Це важне особливо нині, коли наука на Вел. Україні в лабетах одної ворожої нам партії і наш львівський науковий центр тепер у дійсности одинокий репрезентує у світі українську науку. В дальшому голова Т-ва заявив, що Н. Т. перед великою війною діставало річно коло 200.000 корон субвенцій, за які вело широку наукову й видавничу діяльність. Тепер Т-во дістає дуже дрібну субвенцію, яка не стоїть у ніякому відношенні до його великих завдань і потреб. Це м. ін. одна з причин, чому Т-во рішило поцікавитись і зайнятись такими справами, з яких наш нарід може мати безпосередню користь, отже *справами наскрізь живими, актуальними*. Напр. всім нам при всяких нагодах потрібні точні дані про наш нарід і наші землі. Це спонукало нас заснувати при Т-ві *Демографічний Інститут*, який буде служити всім такими даними. Друга справа — це видання *першого атлясу України*, що його на превеликий сором, ми й досі не маємо. До видання такого атлясу — казав голова — приступаємо в найближчому часі і сподіємося, що він буде готовий за яких 10 місяців. У всіх тих та інших починах повинно наше Т-во найти підтримку всього українського громадянства, в чому найбільше може помогти прихильна постава української преси.

Після того забрав слово проф. д-р *Кубійович*, що як автор згаданого атлясу подав про цю справу, як і про пляновану на місяць грудень у Львові виставу українських мап, точніші дані.

Щодо атлясу, то *вага такого видавництва для кожного народу просто неоцінена*. Це між іншим дуже добре розуміли поляки, коли видали в часі світової війни великий атляс Польщі, що його автором є проф. Ромер. Атляс України, що повинен появитися на книгарських полицях у літі 1936 року і буде коштувати приблизно 30 зол., буде мати два видання: *1) українське з кириличним текстом і 2) з текстом у 3 мовах:* німецькій, французькій та англійській. Перше видання призначене для потреб українського народу, друге — для потреб чужинецького світу. Атляс матиме *40 великих карт і коло 100 менших карт та діяграм;* всіх сторін 60 великого формату. В тих картах і діяграмах буде зображене все те, що так чи інакше може цікавити в житті й побуті нашого народу. М. ін. населення і зміни серед нього матимуть 15 великих і кільканацять дрібних карт; природа — 5 карт; сільське господарство — 13 великих і кільканацять малих карт історичних і кілька з ділянки культури. Отже: Україна за часів княжих, козацьких, у часі світової війни й ін., далі стан української преси, видавничого книжкового руху і т. д.

Автором атлясу є у 80 відс. д-р Кубійович, але у такому видавництві була необхідна *співпраця ріжних фахівців* (пп. Кулицького, Полянського, Мельника, Іваниса, Садовського, Зубика, Крипякевича), що помагали виготовлювати — нераз серед великих труднощів — деякі спеціяльні карти по своїм ділянкам. З того бачимо, що атляс України дасть нам у своїх картах і діяграмах *точні дані про відносини на всіх українських землях*, тому нема сумніву, що без нього не зможе обійтися ніякий культурний українець.

Окремо подав д-р Кубійович присутнім інформації *про виставу українських мап*, яка буде відкрита в музейних салях Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові *дня 1. грудня* ц. р. в год. 12-ій вполудне. Вистава та буде отворена 15 днів у Львові, після чого є в пляні уладити її в таких містах, як Станиславів, Перемишль, Тернопіль, Стрий і т. д. Позатим робляться заходи для влаштування тої вистави в Берліні й у Варшаві.

В короткій дискусії, що розвинулась після реферату, присутні представники преси ставили до референта ріжні запити й побажання, на які д-р Кубійович давав бажані вияснення. Замкнув конференцію голова проф. Раковський, подякувавши приявним представникам преси за участь.

Перед затвердженням нового статуту Сокола Батька.

КОМУНІКАТ.

В найновішому (10.) числі „Сокільських Вістей" читаємо:

На днях відпоручники Сокола-Батька інтервеніювали у Львівськім Воєвідськім Уряді в справі затвердження нового статуту Сокола-Батька. Воєвідський референт товариств повідомив наших відпоручників, що згадані статути по прихильнім заопініюванні переслало воєвідство до міністерства в дні 3. липня ц. р.

При цій нагоді порушено теж справу тимчасових статутів, які повносили пожежно-руханкові гнізда в травні ц. р. у звязку з новим законом про пожежництво.

Тому, що є вигляди на затвердження вже нового статуту Сокола-Батька, просили наші відпоручники відложити наразі полагоду тимчасових статутів (які повносили пожежно-руханкові гнізда у травні ц. р.) та таким чином заощадити нашим гніздам зайвих видатків на реєстраційну оплату тимчасових статутів, а референтам усіх трьох воєвідств непотрібної писанини в справі узгіднювання з поодинокими гніздами.

Референт товариств Воєвідства погодився відложити полагоду цих тимчасових статутів на пізніше. Рівночасно Старшина Сокола-Батька поробила заходи, щоби й референти товариств двох інших східно-галицьких воєвідств поступили подібно, як і львівський референт.

Вправді деякі пожежно-руханкові гнізда, які внесли у травні ц. р. зміну статуту дістали на днях з воєвідства вимогу доповнити внесені статути деякими поправками. Та з уваги на оборот справи, як ми вище навели, радимо гніздам з цими поправками почекати аж до затвердження статуту Сокола-Батька, про що гнізда негайно повідомимо.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СЕКЦІЯ С-Б

Абисинія зірвала
дипльоматичні взаємини з Італією.

ЖЕНЕВА, 9. 10. ПАТ. Наспіли туди вістки, що абисинський уряд візвав італійського посла в Аддіс-Абебі, щоб негайно виїхав з Абисинії. Своє домагання абисинці мотивують тим, що італійський посол не зважаючи на зобовязання використовував радіо в посольстві для розвідчої акції й інтриг проти Абисинії.

ЖЕНЕВА, 9. 10. ПАТ. Абисинський уряд у ноті до Ліги Націй, у якій повідомляє про своє домагання, щоб італійський посол виїхав з Аддіс-Абеби, подає мотиви цього домагання та водночас заявляє, що запевнить послові та персоналеві посольства повну безпеку в подорожі до кордону. Ноту підписав абисинський делегат Текле Гавапіяте.

Важка справа з Абисинією.

НЮ ЙОРК, 20-го вересня. (Вл. кор.) Накладня Липинкота видала по англійськи переклад французької книжки Марселя Ґріоля „Подорож по Абисинії". Автор відбув дорогу в Абисинії із столиці Аддіс Абеба до озера Цана для ботанічного городу в Парижі. Описує подрібно край в цій полосі та звичаї мешканців. Вважає абисинців за дике племя, бо напр. намісник краю палить на смерть зрадника. Автор представляє Абисинію так, що Мусоліні може її здобути з великим трудом, але коли схоче її вдержати, то це візьме сотню літ, заки абисинці дадуться взяти в ярмо.

Про те, як Абисинія дісталася в руки европейських держав, переповідає книжка „Абисинія й Італія", видана в Оксфорді. Сказано там, що Італія купила собі кусник Еритреї від місцевого султана в 1869. р., отже заки ще теперішня Італія істнувала. В 1892. р. італійці винаймили побережжя за полудне від Абисинії від султана Занзібару. Але Занзібару не стало, край перемінився на італійську Сомалію. Німці скольонізували Занзібар, а англійський льорд Сельсбері виміняв його за остров Гельґолянд на Північнім Морю з Німеччиною. Коли після довгих переходів Абисинія сконсолідувалася, Европа була занята великою війною. Скріплення Абисинії було причиною, чому ослаблена Італія не могла нічого взяти собі від неї у Версайському мирі. Тепер Мусоліні хоче відбити собі ту втрату, якої зазнала Італія тоді, коли ще не було такої сили, як Мусоліні.

Зріст симпатії до Абісинії.

АМЕРИКАНЦІ КУПУЮТЬ ДВА ЛІТАКИ ДЛЯ АБІСИНІЇ.

АДДІС-АБЕБА, 9. 10. ПАТ. Невідомі американці жертвували абісинському цісареві два літаки. Ці літаки є ще в Ню Йорку, звідкіля жертводавці перешлють їх до Абісинії на власний кошт.

Імперіялізм британський і італійський.

НЮ ЙОРК, 20-го вересня. (Вл. кор.) „Сан" приносить телеграму з Льондону про здобуття британськими військами території на північний захід від Індії, на границі Афганістану. Ця околиця була безнастанно предметом нападів ріжних племен зпоза границь Індії. Англія вислала туди 30.000 вояків з танками та артилерією і треба було повних 10 літ, заки можна було завести спокій. Та, щоби забезпечитися перед дальшими нападами племени могманд, треба в цьому краю держати постійно армію. Отже фактично країна находиться тепер в руках Англії, яка, зовсім без розголосу зробила те, що тепер хоче зробити Мусоліні в Абісинії серед безупинного крику цілого світа.

Зріст протибольшевицьких настроїв у Румунії

КРИТИКА ПОЛІТИКИ МІН. ТАТАРЕСКУ.

БУКАРЕШТ, 9. 10. ПАТ. На вічу румунського фронту в Герта у Семигороді, в якому взяло участь кілька тисяч населення, голова цієї організації колишній премієр Вайда Воевод, згадуючи про можливість підписання большевицько-румунського пакту, звернувся з покликом до протиревізіоністичної Ліги, щоби не обмежувала своєї діяльности тільки до оборони румунсько-мадярського кордону. Румунії загрожує куди більша небезпека від СССР, ніж від Мадярщини. Тому Вайда Воевод звернувся зі запитом до мін. Тітулеску, щоб урядово заперечив поголоски про недалеке підписання військового румунсько-большевицького пакту, бо румунська прилюдна опінія дуже затрівожена цими поголосками.

Викуплений із Совітів.

НЮ ЙОРК, 18-го вересня. (Вл кор.) „Ню Йорк Івнінг Джерзел" розпочав друк низки статтей Михайла Бурштайна, що перед роком прибув до Америки із Совітів. Це цікавий чоловік тим, що вступив до царського війська, опісля перейшов до червоної армії і став там „героєм". Після війни його зробили ударником і дали всі можливі відзначення. Брат його з Америки, почувши про „рай" у Совітах, поїхав тамтуди і стрінувся з Михайлом. Але як побачив цей „рай", почав заходитися, якби Михайла „викупити". Лише завдяки цьому, що Михайло був зразковим ударником і колишнім „героєм", влада видала йому пашпорт на виїзд за ціну 430 дол. Тепер Бурштайн відкриває тайни совітської робітничої політики. В першу чергу описує способи закривання правди перед відвідувачами із заграниці. Каже, що ніколи армія не приготовлялася так на візитацію генерала, як робітники в Путиловськім заводі, з наказу уряду і цілого штабу нижчих урядовців приготовлялися на прийняття чужинних відвідувачів, тобто робили приготування, як обманути відвідувачів і закрити цілу правду перед ними. Бо такі відвідини мали лише на ціли поширити совітську пропаґанду за границею.

Попри те Бурштайн отверто остерігає мешканців, щоб не дали себе обманути тими штучками та щоб не дали себе ограбити з великого добра, яким є їх незрівняна воля. А це легко може статися через совітську пропаґанду.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА НА ЗАКАРПАТТІ.

ПРАГА, 9. 10. ПАТ. Військовий літак, який злетів з Кошиць, упав незабаром по старті. Летун і обсерватор згинули.

72-ох КОМУНІСТІВ ОБВИНУВАЧЕНИХ ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

БЕРЛІН, 9. 10. ПАТ. Перед судом присяжних у Дуісбургу зачався процес проти 72-ох комуністів обвинувачених у державній зраді. Підсудні арештовані від початку ц. р. Розправа відбувається при зачинених дверях.

РОКОВИНИ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ КОРОЛЯ ОЛЕКСАНДРА.

ПАРИЖ, 9. 10. ПАТ. У перші роковини трагічної смерти короля Олександра і мін. Барту відбулись у Парижі і в цілій Франції численні жалібні обходи.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ НА ЛИТВІ.

БЕРЛІН, 9. 10. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Ковна: У Тельшах дійшло вчора до великих протижидівських ексцесів, підчас яких вибили багато вікон у жидівських магазинах, понищили багато помешкань і побили багатьох жидів. Причиною ексцесів був такий випадок: Трьох жидів вхопило силоміць служницю одної жидівської родини, християнку, звязали її та вивезли за місто. По дорозі знасилували її так, що служницю відвезли до шпиталю. Коли про це розійшлися вістки, дійшло до протижидівських ексцесів. Щойно поліція привернула спокій, арештуючи кілька осіб.

КН. МАРИНІ НАРОДИВСЯ СИН.

ЛЬОНДОН, 9. 10. ПАТ. Грецька княжна Марина, жінка кн. Кенту Юрія, наймолодшого сина англійського короля, привела нині на світ сина. Це перший мужеський потомок королівських синів, бо князь Валії нежонатий, а кн. Йорку має лише дві дочки.

ЗБРОЄННЯ ЕСПАНІЇ.

МАДРИД, 9. 10. ПАТ. Уряд поробив замовлення у краєвих промисловців на доставу воєнного матеріялу, артилерії, здебільша протилетунських гармат. За кордоном викупили дозвіл будувати літаки і танки.

НІМЕЦЬКА БІЛЬШІСТЬ У КЛАЙПЕДСЬКІМ СОЙМІ.

ЛЬОНДОН, 9. 10. ПАТ. Райтер повідомляє: На основі тимчасових підсумків у виборах до клайпедського сойму впало на німецьку листу понад 150.000 голосів на загальне число 190.000 голосів. З цього виходить, що німці матимуть 23 або 24 мандати на загальне число 29 мандатів.

БЕРЛІН, 9. 10. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Клайпеди, що офіційні вислиди виборів до клайпедського сойму оголосять на другий тиждень.

АРЕШТУВАЛИ ТРЬОХ ІТАЛІЙЦІВ ЗА ШПИГУНСТВО.

ЛЯ ВАЛЄТТЕ, 9. 10. ПАТ. На Мальті арештували трьох італійців і одного англійця, якого батько є італійцем, за шпигунство.

ГОРЯЧКОВІ ЗБРОЄННЯ ЄГИПТУ.

КАІРО, 9. 10. ПАТ. Єгипетський уряд ухвалив 200 тисяч египетських фунтів кредиту на закупно воєнного приладдя і муніції. Єгипет закупить зброю і муніцію в Англії.

НЕ ПРОДАВАТИМУТЬ МУЛІВ І ОСЛІВ.

АТЕНИ, 9. 10. ПАТ. Міністерство війни оголосило заборону вивозити мули та осли до Італії.

САНІТАРНА МІСІЯ ДЛЯ АБІСИНІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 9. 10. ПАТ. Шведський Червоний Хрест організує публичну збірку, щоб здобути матеріяльні засоби на висилку санітарної місії до Абісинії.

Уряд дав димісію 4 шведським старшинам, які залишились в Абісинії. Пятий старшина пор. Нибльом вернувся до Швеції.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПОСОЛ ДІСТАВ ПАШПОРТ.

АДДІС-АБЕБА, 9. 10. ПАТ. Італійський посол Вінчі дістав свій пашпорт передполуднем. Сумніваються, щоб посол дістав дозвіл підождати на італійського консуля, який має приїхати з Marcio.

ІТАЛІЙСЬКІ ТРАНСПОРТИ ВІЙСЬК ДО АФРИКИ.

РИМ, 9. 10. ПАТ. Транспорти військ до Східної Африки відбуваються безперервно далі. З Неаполю відплили пароплави „Ганге" і „Квірінале". В калябрійській окрузі приготовляються, щоб скоро вислати на абісинський фронт дивізію „Сіля".

З Неаполю відплили до Східної Африки три пароплави: „Челіо", „Чезаре Баттісті" й „Авентіно" з відділами війська та воєнним матеріялом.

Розвязана загадка.

Загальне зацікавлення серед льотерійних грачів викликувало питання, хто є тим четвертим щасливцем, власником останньої чвертки числа 163.490, на який вона 21. вересня виграна у квоті мільон золотих.

Нині можемо вже відхилити краєчок таємниці: новою чвертьмільонеркою є п. М. А. власниця крамниці у полудневій дільниці Варшави. Вона дізналася про своє щастя, завдяки радієвій трансмісії і виграна дозволить їй визволитись з тяжких інтересів, бо крамниця була дуже задовжена.

Одним з перших учинків п. М. А. було придбати льос до 1-шої кляси 34-ої льотерії, яка крім звичайних можливостей дає ще нові, денні виграні, що їх вильосовуватимуть кожного дня тягнення. В 1-ій клясі є їх чотири по 25.000 зол. кожна.

НЕМА ВІСТОК З ФРОНТУ.

РИМ, 9. 10. ПАТ. „Месаджеро" повідомляє, що італійські літаки відбули розвідчий лет над місцевістю Сокота, що віддалена 150 км. на південь від Адуї. **Відділ абісинських військ намагався продертись до Еритреї** на схід від лінії італійського нападу. „Пополо ді Рома" пише, що на перший корпус італійської армії, що зайняв Адіґрат абісинці виконали протинаступ.

Райтер повідомляє, що нині крім вістки про намаганий наступ абісинців під Омаґер до Еритреї, нема ніяких вісток про воєнні ділання.

ОПТИМІСТИЧНІ ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІКАТИ.

РИМ, 9. 10. ПАТ. Міністерство преси і пропаганди оголосило нині такий комунікат:

День 8. жовтня минув на цілім фронті спокійно. Доходило тільки до дрібних сутичок між стежами. Летуни не доглянули концентрації неприятельських сил. Підчас боїв за Адую недалеко Амбасеґат абісинці мали великі втрати.

З концертової салі.

КОНЦЕРТ РЕВЕЛЕРСІВ „ЮСТОНА".

Саля Театру Ріжнородностей.

Перший у Львові виступ хору українських ревелерсів „Юстона", що відбувся заходом Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" у Львові в салі театру „Ріжнородностей" стягнув масу публики. Той тип модерної легкої музики поширений дуже в останніх часах, серед українців досі репрезентували тільки ревелерси „Евгена", що здобули велику популярність. Тимто й поява нового такого хору викликала велике зацікавлення, головно молодшого громадянства.

На програму виступу склались три частини, з яких кожна становила замкнену для себе цілість. Перша пісня „Юстона" „Бо пісня всюди" (марш-фокс) була гарним початковим акордом вечора. До першої частини програми входили мельодії Шуберта, Шера, Аксельзона, Карра і Бенацького.

Найкраще подобалась: Юстона—Бенацького: „Ах, Одарко" (фокс-трот).

На другу частину склались пісні українських авторів Р. Купчинського, Л. Лепкого та Юстона. Це була безперечно найкраща частина програми. І цікаве: українській публиці таки багато більше подобаються пісні оперті на народніх мотивах. Пісні Р. Купчинського „Як Стрільці йшли" (вальчик) і „Накрила нічка" викликали ентузіязм на салі.

Третя частина обіймала так звану „танґову музику". Сентиментальні мельодії та ніжні (подекуди за ніжні) слова, настроювали публику. Найкраще подобалось танґо-фокс Е. Ткачука-Гроша „Капрі".

Виконавці програми, ревелерси: Хомицький, Рибчин, Юськів (Юстон) і Долинка, всі визначаються приємними голосами, зокрема дуже подобався ніжний ліричний тенор Хомицького.

Коли порівнювати ревелерсів „Юстона" з хором „Евгена", то „Юстон" у нічому не гірший від „Евгена". Може „Евген" має кращі голоси, але й у „Юстона" голоси заступлені добре. Їх спів робить якнайкраще вражіння.

Акомпаніямент при фортепіяні й арґентинській гармонії м-ра А. Коса дуже добрий.

Загально виступ ревелерсів був несподіванкою для Львова. Публика, що виповнила салю до останнього місця, розходилась розбавлена й настроєна. Треба підкреслити теж, що ревелерси віддали ввесь дохід на „Рідну Школу", значить: не тільки добрі співаки, але й ідейні громадяни.

Здається, що український Львів був би вдоволений, як би виступ повторили.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Сходини членів галянтерійної кооперативи „Базар" у Львові відбудуться в суботу 12. жовтня ц. р. в год. 6. попол. в льокалі Рев. Союзу Укр. Кооп., Міцкевича 12. На порядку нарад: Звіт з дотеперішньої підготовчої праці та справа відкриття крамниці. 502

— Одинока українська фабрика футер „Хром", Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до крашення і перерібки уживані футра.

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. Пацієнти мають визначену точну годину. НАСС. 494 2—3

— **Інавґурація акад. року Греко-Кат. Богословської Академії.** В неділю 13. жовтня ц. р. відбудеться святочна інавґурація академічного року Гр.-Кат. Богословської Академії у Львові при вул. Коперника ч. 36 з таким порядком: Год. 9. Торжественна Служба Божа в церкві Св. Духа при вул. Коперника 36. Год. 10.45 в авлі: 1) Хор питомців: Е. Ґріґ „Пізнання краю" (хор з форт.). 2) Звіт о. ректора за минулий рік. 3) Виклад о. проф. д-ра Миколи Конрада: „Закон історичного розвитку фільософії". 4) Оглядання Музею Академії і молитовниці. Вступ тільки за запрошеннями.

— **Йосиф Шмідт у Львові.** Відомий із фільм тенор Й. Шмідт виступить особисто 15. ц. м. у Львові у Великім Міськім Театрі з власним концертом, єдиний раз. У програмі пісні та оперові арії. Акомпаніятор д-р Е. Штайнберґер.

— **Новий людовий дім** посвячено і віддано до вжитку в Голешові пов. Броди. Як відомо, у брідському повіті є вже кількадесять таких домів.

— **Львівський маґістрат програв.** Між власниками нових реальностей і маґістратом м. Львова є від довшого часу спір у звязку з неправним побиранням громадою оплат на перше уладження вулиць. Власники реальностей уважають слушно побирання тих оплат безправством, бо вні нема на це відповідних приписів, ані маґістрат не виконує принятих зобовязань. Слід зазначити, що маґістрат під загрозою припинення будови дому вимушував на власниках нових реальностей інтабуляцію високих сум, призначених нібито на уладження поверхні вулиці, руротяґів, водотяґів, каналів і т. п. Попозвідї маґістрат ані не думав виконати ці уладження. Все те приневолило власників нових домів піти на судову дорогу. І тут сталася несподіванка. Маґістрат, виступаючи проти судового позву, закинув недопускальність в цьому спорі судової дороги, бо на його думку ця справа належить до компетенції адміністраційної влади. Безглуздість цієї думки очевидна, бо саме маґістрат погрожував судом власникам реальностей, що не хотіли або не могли платити безправних драчок. Тимчасом окружний суд у Львові видав принципіяльне рішення, що уневажнення умов і викреслення ґіпотечних вписів у користь маґістрату на уладження вулиць належать до компетенції судів. Тимсамим покривджені власники реальностей мають отверту дорогу доходити своїх слушних претенсій про знесення неправно наложених маґістратом оплат.

— **Конкурс на памятник Пілсудського у Львові.** Львівський комітет для вшанування памяти маршала Пілсудського у Львові розписав конкурс на проект памятника Йосифа Пілсудського у Львові. Памятник побудують на збіччах Цитаделі або на Ґубернаторських Валах. У конкурсі можуть узяти участь польські громадяни та поляки іншого громадянства. Визначили одну нагороду в сумі 4.000 зол., дві по 2.000 і чотири призначені на закупна по 500 зол. Нагороджені та закуплені проекти стануть власністю громади м. Львова. Речинець складання конкурсових праць минає 20 січня 1936. Ближчі подробиці про конкурс дає відділ Стовариншення Архітектів Річипосполитої, вул. Академічна 17.

— **Діяльність Т. Ш. Л.** У звязку зі зїздом польського Т-ва людової школи, що відбудеться 19. і 20. ц. м. в Кракові, польська преса подає звіт з діяльности цієї установи, що розтягається теж на Сх. Галичину. В 1934 р. число кружків т-ва зросло до 447, гуртуючи в собі 33.570 членів, і 1.128 читалень, що мають 31.754 членів. У трьох східно-галицьких воєвідствах було 274 кружків з 20.743 членами і 850 читальнями, які мали 24.784 членів. Т-во удержувало 52 діточих садків, 13 бурс, 10 середніх шкіл, 5 шкіл вселюдних, 218 будинків, в яких приміщено вселюдні школи, 370 людових домів, 631 світлиць. В тому році влаштовано 12.793 відчитів, 3.054 ріжних свят, 2.649 вистав і відчитів, 2.138 забав і фестинів, 135 прогульок, 466 курсів для старших і 12 освітних. Справу бібліотек зреорганізовано, влаштовуючи 80 повітових бібліотек з пливкими книгозбірнями. Було взагалі 2.468 бібліотечних станиць, 545.648 книжок, 51.151 читачів і 1,100.79 випозичень. Крім того влаштовано 51 недільних сільських університетів з 2.944 учасниками і 91 літних півкольоній. Що місяця виходила „Програма праці" з вказівками для праці Т-ва в краю.

— **Смерть школярика від авта.** Розпорядок міністерства освіти у справі поучування шкільної молоді про те, як має поводитися на вулиці, було дуже на часі, як свідчить трагічна подія, що склалася під костелом св. Єлисавети у Львові. 8-літній учень І. кл. вселюдної школи, Мечислав Кшиворончка, вийшовши з кількома товаришами з костела, вибіг на їздню в менті, коли переїздило авто. Шофер Гр. Гаврилишин не міг уже ніяк здержати авта, яке звалило хлопця на землю. Наслідок був сумний, бо тяжко потовченому хлопцеві тріс череп. Шофер забрав його в непритомному стані на авто і завіз на ратункову станцію, але хлопець по дорозі помер. Шофера аж до вияснення справи арештовано.

— **Характеристичне.** В 207-у ч. „Монітора Польского" з 10. вересня ц. р. знаходимо повідомлення, що панове Адольф Секерка, Петро Цимбал, Антін Гура, Владислав Лев, Ігнат Біда, Ян Козел, Франц Линдо і Йосиф Камаля одержали зміну прізвища або стараються за зміну. Всі вони постерункові державної поліції в Березі Картуській, останній навіть підінспектор. З одержанням зміни прізвища ті панове будуть знані тільки як Секерскі, Нізіньскі, Ґурчиньскі, Кендзерскі, Франковскі і Комаля-Курґаньскі. Сама шляхта!

— **Дальше тягнення Інвест. Позички.** В другім дні тягнення 3-проц. прем. інвест. позички впали такі виграні (перша цифра означує число облігації, друга число серії): По 1.000 зол.: 32 — 689 1730 7145 8661 9577 11645 12528 14355 17230 17433 17953 20267 20720 21045 22897. 33 — 579 1337 2885 5272 6975 7136 10904 11360 13482 14324 17323 17899 18175 18870 19668. 36 — 1204 5432 5695 6021 7353 8227 11006 14128 15522 17585 18386 18773 20963 21850 21877. 39 — 584 7950 10855 11152 11914 13403 14860 16923 18296 18842 19320 19598 19824 22097 22165. 40 — 425 676 1055 3838 4580 4962 7488 9354 9716 9830 10782 12257 15765 21808 21937. 42 — 1735 2308 2867 4680 4873 5920 6441 6991 8698 14270 16064 16141 16477 16722 20031. 43 — 3197 4182 4867 7402 7674 11116 13127 13867 14042 15192 17637 17811 19526 19762 20555. 45 — 2539 2697 3579 3896 4857 4859 4976 5377 5465 6366 7754 9690 12434 12573 13084 13872 13970 14668 15456 16979 17212 18002 18821 18877 19177 19761 19870 20065 20882 22432. 46 — 1238 3709 4573 7675 8230 8317 10986 11356 13584 13784 16046 18047 19740 20330 21381. 47 — 434 1262 1295 1755 2037 2773 3141 3204 3460 3570 3935 4963 5152 5506 5563 5603 6021 6115 6319 6573 6894 8140 8912 9924 10002 10332 10701 10986 12682 12854 13991 15241 18287 18809 19189 29280 19923 20376 20778 21178 21574 22225 22374. 49 — 1543 1977 3789 5135 6098 6779 7892 8441 8529 10128 10740 17318 18176 18468 19480. 50 — 276 718 1379 1640 2558 4802 7979 8126 14700 15050 15585 15736 17584 18618 21038. По 500 зол. на ч.: 14 — 378 408 1334 1562 2074 3068 4361 5161

6956 7867 7593 8194 8389 10289 11104 12752 12921 13407 14501 15359 15925 15472 16451 18349 19913 19344 19026 20214 20442 21312 21765 22585 22089 22291. 19 — 1448 2502 2272 2559 2631 4329 4887 5126 5460 6251 7871 8147 9717 10454 10568 11632 11468 11054 12997 13127 14798 14400 15771 15825 15859 16665 17051 17078 18925 19280 21015 22205 22441 22705. 24 — 32 593 801 1066 1596 1975 2371 2341 2160 2802 2026 2986 2442 3358 3073 3264 3392 5587 5147 5701 6398 6526 6558 6540 6713 7825 7329 7145 7278 7353 8227 8422 9198 9812 12850 12483 12565 13638 13207 139 03 13949 13584 14819 14814 14040 14352 14127 15553 15090 15867 15807 15139 16042 16677 17445 17716 18822 18993 18316 18603 19868 19179 20787 20225 20240 21212 21349 22340 22023 22618. 27 — 213 232 1851 1553 1852 1824 3938 6177 6335 7092 7764 7617 8325 8243 8645 10821 10987 11626 11757 11863 12522 14045 14184 15962 15577 15708 16274 15187 17163 19357 20243 20238 20451 20028.

— **Україніка.** „Сльовански Пжеглед" (ч. 7. ц. р.) містить статтю Аркадія Животка: Українська совітська література в рр. 1932—1934, яку редакція навязує на статті в попередніх річниках М. Мухіна — „Українська література по війні" (1931 р.) й В. Харвата „Ідеольоґічні напрями в совітській українській літературі" (1929 р.). — В огляді славянського життя торкається врожаю в СССР і перебудови Києва (В. Харват), участи українців у виборах польського сойму і сенату та становища щодо виборів Союзу Українок. Ол. Равшер зупиняється над рядом моментів із життя Підкарпатської Руси. Серед рецензії знаходимо замітку А. Ф(рінти) про „Живучу Долю", а в хроніці відмічено українсько-білоруський концерт 22. VI. в Празі. Більшу замітку присвячено 10-літтю Музею визвольної боротьби України. Між іншими некрольогами є некрольоґ д-ра Андрія Чайковського.

— **Пожежі.** В селі Жужель пов. Сокаль на подвірі Яцка Березовського діти бавилися сірниками і підпалили солому, від якої займилися будинки. Вогонь перекинувся на будинки сусідів Гр. Смігельського і Гр. Криси. Всі три господарства згоріли до тла. — У Дрогобиччині згоріла одна господарська загорода в селах Глухові й Орлові. Пожежу спричинили теж діти. — В Чехах пов. Броди згорів млин Садюка і Погребельного. Шкоду оцінюють на 12.000 зол. — В Коморівцях тогож повіту пішли з димом три господарські загороди. Вогонь викликали діти.

— **Краєва хроніка.** До львівського шпиталю привезли 50-літнього господаря зі Солови пов. Перемишляни, Петра Лемика, який перевернувся з возом на вид переїзджаючого авта з Курович і тяжко потовкся. — В потязі між Ярославом і Перемишлем якийсь Зиґм. Панек, безробітний актор, посперечавшись з Йосифом Кундою, купцем зі Львова, викинув його з ваґону на залізничий шлях. Тяжко потовченого Кунду відставили до ярославського шпиталю. — В Надибах, пов. Яворів відобрав собі життя вистрілом з кріса Андрій Целюх, нічний сторож на фільварку. — На гостинці між Дорошевом Вел. і Куликовом 12-літній Волод. Довганик перетяв електричний провід, наслідком чого в Куликові забракло електрики, а хлопця тяжко поранило. — На полі громади Ясениця Сільна пов. Дрогобич знайшли змасакроване тіло 24-літнього Берка Туґендгофера з Борислава. — До церкви в Колтові пов. Золочів добулися крізь вікно злодії й вкрали зі скарбони 60 зол.

— **По большевицьки.** Совітська преса повідомляє про подію, яка сталася в колхозі ім. Герцена в Іванові. Колхозник Титов з жінкою вкрали з колхозу корову й зарізали. Тринацятьлітний їх син Вітя повідомив про це місцеву владу. Районовий комітет комсомолу нагородив його за це „гарне діло" парою чобіт і плащем, а родичів звелів арештувати.

— **Графольоґія у школах.** Деякі державні школи у Швеції ввели цікаву новину. У правильних відступах часу письмо всіх учнів буде піддане графольоґічній аналізі, щоб устійнити поступи в духовому розвитку з одночасним поступом у науці. Наукова графольоґія виходить із заложення, що письмо є сейсмографічним відзеркаленням усіх змін, які проходять у духовому розвитку одиниці. Тому що поступів у науці годі вважати певним показчиком розвитку характеру й індивідуальности, шведські педаґоги звернулися за допомогою до графольоґів. Без сумніву графольоґічна аналіза влекшить у багатьох випадках важку працю вчителя, даючи йому багато вказівок про укриті індивідуальні прикмети учня. Цікаве теж буде порівнання опінії графольоґів з опінією педаґогів про того самого учня. Графольоґічні експертизи у шведських школах будуть відбуватися правильно в точно означених речинцях і висліди будуть порівнувані періодично, щоб устійнити основну розвоєву лінію.

— **Століття Агенції Аваса.** Париська дирекція Агенції Аваса святкувала на днях, як повідомляє Офінор, століття свого заснування, яке одночасно є століттям існування модерної телеграфічної інформації. Карло Авас, основник агенції, не був фактично винахідником системи інформування газети з одного центру і таким вважається Гарне, париський журналіст, що перший зачав розсилати пресі комунікати, відбиті на літографічнім камені. Авас, який співпрацював з Гарніє, переняв його методу й видосконалив її тим, що зорганізував правильне постачання інформацій за допомогою голубів. У своїх проспектах він хвалився, що має інформації з Брюселю за 4 години, з Льондону за 6 годин і з Риму за 2 доби. Як тільки винайдено телеграф, Авас був першим, який зрозумів його величезне значіння для інформації. Він відкрив відділи по всіх столицях і став справжнім монополістом інформації не лише для французької, але й для закордонної преси. Син його Авґуст сполучив інформаційний відділ з бюром оголошень і відкупив у тодішніх ґазет значну частину оголошень чим примушував їх друкувати його інформації, навіть тоді, як вони були їм не зовсім повутру. Але не вважаючи на всі ті успіхи практика показала, що видатки звязані з удержанням величезної скількости кореспондентів та зі здобуттям інформацій, особливо урядових, не можуть бути покриті нормальними прибутками, й Авас знову стався ініціятором системи, тепер загально принятої, діставши від уряду Наполеона III значну субсидію та принявши офіціозний характер. Впродовж більше як 20 років фірма Аваса володіла европейською пресою без конкурентів, але в 50 роках минулого століття один з його редакторів Ізраель, посварився з Авасом і під іменем Райтера відкрив в Льондоні анальоґічне бюро. Після того вже в кожній значнішій державі були відкриті напів офіційні телеграфічні аґенції, що істнують досі, перейшовши тільки від голубів до літаків і від курієрів до радія. Сучасний Авас займає в Парижі три величезні будинки, де працює до 1000 урядовців, випускає без перерви день і ніч інформаційні бюлетени і має безпосередній звязок з кожним найглухішим кутиком земської кулі. Великі ґазети платять за його службу до 20.000 франків місячно, але не вважаючи на те субсидії, які він одержує займають що року велику позицію в державному буджеті.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові**, вул. Чарнецького 24, мав у місяці вересні 46 катальоґових чисел приросту до ч. 55513 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 11, побутова старовина 5, історичні памятки 3, етноґрафія 2, видівок 5, фотографій (головно портретових) 93, монет 19, банкнотів 30, відзнака 1, печатки 3, діяпозитив 1, цинкова кліша 1. Жертводавцями були пп.: Банах, Вахнянин О., пос. Волинець, о. дек. Ґела І., Ґела С., дир. Дорошенко В., Злотчанський В., Кордуба Д., Мацьків П., Музикова Я., Мельникович Ю., ред. „Нової Хати“, адмін. „Нової Зорі“, Олесницька С., д-р Полянський Ю., д-р Пашкевицький В., ред. Паліїв Д., Приступа П., Павловська О., Присташ В., дир. Сєевич О., д-р Салагуб І., Управа Т-ва Допомоги Еміґрантам, о. Фіголь В., д-р Хрипливий Е., д-р Хмілевський Я., о. Чайковський Т., Чубатий Л., Штернбах Т. Управа Музею складає всім щиру подяку. Тепер відчинена в Музею вистава народніх тканин і вишивок, яку можна відвідувати щодня від год. 9—17.

З дороги життя.

ДВА СВІТИ.

В житті так часто переплітаються, що минають себе або перехрещуються протилежні крайности. Як каже Олесь: „З журбою радість обнялась“, або Пшибишевський: „Створю тобі такий біль, що тобі в роскіш переміниться“.

Чи пригадуєте собі величаву картину Семірадського зі староримського життя п. з. „Два світи“?

Змодернізований мотив цієї картини бачив я двічі в останніх кількох днях.

Оноді коло костела св. Антонія миналися два гурти. Просто обтиралися об себе.

Вниз Личакова їхав бідний караван, запряжений у два старі, дрімучі коні. За караваном ішла громадка людей, найближча рідня і гурт знайомих громадян горішнього Личакова.

А з костела св. Антонія вийшов весільний хоровід. Панна молода в білому строю, молодий у чорному вбранні, за ними староста, дружби, весільні гості — все прямувало в гору Личакова. Минали караван і зняли капелюхи. А, відійшовши кілька кроків, забули мабуть за все. Відізвалися звуки гармонії, забреніли мандоліни, понеслись звуки якоїсь старо-личаківської веселої пісні.

Я глядів на все це і пригадалися мені „Два світи“. —

А оноді на вулиці Льва Сапіги бачив я знову ось яку картину. Вулиця гуде. Летять по ній пяні авта, маґістратські трамваї, повозки, тягарові підводи, мотоциклі, біциклі, трициклі та всяка інша моторово-колова пошесть; дзвонять, трублять, свищуть, тріскають із батогів.

А по свіжо і безпотрібно скропленій маґістратським бочковозом вулиці посувається мужицька підвода. Двоє непідкованих шкапенят, виголоджених, як символ нашого східньо-галицького села — совгаються по ховзьких волинських базальтах і поволі посуваються вперед. Врешті сивий кінь поховзнувся і — перевернувся. Другий бідняга — не знаю, чи з солідарности, чи для використання конюнктури — теж поклався на землю.

Мужик, що поганяв коні, зліз з воза і при цій нагоді розсипав моркву, петрушку, буряки й яблука. Маленький хлопчина, що сидів на возі, став голосно плакати. Ґазда босий станув коло коней безрадний і безсилий. Щось говорив до сивої кобили, та вона не звертала на це уваги.

А тимчасом счинилося збіговище. Станули трамваї, авта, дорожки. Довкола зробився ушашковецький ярмарок. До бідного безрадного мужика підбігли кондуктори, візники з батогами стали кричати, визивати.

А босий мужик стояв безрадний; щось говорив до сивої кобили, та це не помагало. Вона може й не чула, бо скрізь був гамір.

І знов пригадалися мені „Два світи“. —

І пригадалися мені два сусіди; один п. Їхав автом, другий шкапенятами. Оба мають часто „дефекти“, та всеж є між ними велика різниця... Якби бельгійська королева їздила кіньми — жила би досі.

Бідний, босий, безрадний мужик на вулиці Сапіги нагадував мені щось дуже близьке і дороге....

Віками їхали ми кіньми і волами. Не диво, що нам так важко дігнати світ з автами. І коли перекидаємось на дорозі — довкола летить морква і петрушка і заки кобила сама не встане, даремне промовляти до її патріотизму.

Тиберій Горобець.

ДИВОГЛЯДИ.

12-ЛІТНІЙ КУРЕЦЬ.

Є в Ґлязґов 12-літній хлопчина, яким відвятково піклуються його батьки та лікарі. Батьки дозволили йому курити, бо дим папіроски тягнув його дуже сильно; курить він 60 папіросок денно. Коли перестає курити, орґанізм його зараз реаґує на це. Нікотиноманія, яка появляється щойно у дорослих осіб, розвинулась у нього так сильно, що хлопчина занепав фізично та духово.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Загальні Збори кружка „Р. Ш.“ в Яструбкові. В неділю 6. ц. м. відбулися другі загальні збори кружка „Р. Ш.“ в Яструбкові львівського повіту. Це молоденький кружок, бо щойно цього року заснований; але він виявив уже гарну та хосенну діяльність. І так зі звіту уступаючої Старшини довідалися заг. збори, що Старшина відбула відповідне число своїх засідань і 10 ширших сходин членів; що прибутків у касі було 236.31 зол., видатків 200.71 зол., отож у касі залишилося готівки 35.60 зол.; що Старшина зорганізувала дитячий садок у місяці серпні та вересні, до якого ходило 30 дітей; що незвичайно гарно вела його п. Іванна Гришко, яка помогла Старшині уладити фестин, перший у Яструбкові, сама ж зорганізувала „Свято Матери“ та дитячий попис і святочне закінчення дитячого садка в неділю 29. вересня та ще надпрограмово залишилася на тиждень у Яструбкові, щоб помогти в орґанізаційній праці Старшині кружка. Після ухвалення абсолюторії уступаючій Старшині вибрано нову в такому складі: голова о. Іван Божейко, заст. гол. Іван Кінаш, секр. Іван Сенишин, скарб. Іван Грушовець, госп. Михайло Стецура, бібл. Іван Бугрин, член Василь Манило; заступники: Михайло Бокало, Микита Бугрин, Федько Жилик. Контрольна Комісія: Мих. Кулик, Мих. Хомин, Іван Ліба; заступники: Катерина Кінаш і Ольга Крук. Делегати на заг. збори Повіт. Союзу Кр. „Р. Ш.“ у Львові: Іван Бугрин і Мих. Кулик, а на Заг. Зїзд Р.Ш. Іван Сенишин. Після реферату, виголошеного делегатом Ради Пов. С. Кр. „Р. Ш.“ у Львові проф. Миколою Ластовецьким, про найважніші ділянки діяльности „Рідної Школи“ та після уложення програми найближчої діяльности для Старшини кружка провідник заг. зборів о. І. Божейко подякував присутнім за численну та живу участь, загрів усіх до дальшої витревалої праці та замкнув збори. Скріплені на дусі розходилися домів учасники зборів з привітної та просторої домівки п. В. Крука, де два місяці сходилися маленькі учасники їх дитячого садка. — Так іде громадянська праця там, де духовий провідник села працює в гармонії зі своїм чесним та ідейним громадянством.

Учасник.

СТАНИСЛАВІВ.

Концерт українських ревелерсів „Льона“. Музичний сезон розпочався у нас концертом хору українських ревелерсів „Льона“, які виступили вперше у суботу 5. ц. м. в салі кіна „Варшава“. Хор складається з трьох братів Крушельницьких і Чорнобіля; всі добре зіспівані, інтонаційно чисті й певні, подекуди тільки ще трохи голосово незрівноважені. Програма концерту складалася з трьох частин. Перша й остання — це були танкові пісні й гумористки Недільського і Барвича — легкі, мельодійні й дотепно зложені, повні гумору й життя (як напр. „Пісня мандрівних співаків“, „Гарна Олена“, „Била жінка чоловіка“, „Фарголь“). Середня частина — це були старі наші мужеські квартети, як „Крилець“, „Ви дівочі сині очі“, „Над Прутом“ та з чужих: Інгста „Прощання Неаполя“ і Мірберга „Серенада“. Виконання наших старих квартетів, що є перлинами української давньої хорової творчости, треба піднести з признанням для хору, бо молодше покоління не знає їх в оригінальнім виді і вони тому забуваються. Концерт, що зібрав доволі багато публики, вніс на салю трохи веселости й життя, таких потрібних у теперішніх „крізових“ часах. До успіху концерту причинився також п. Бетлеєвський, що виконував партію фортепяну чи пак арґентинської гармонії.

О. З.

Листування Редакції.

Вп. Б. Л., Станиславів: Бажане точніше звідомлення з процесу.

Всч. о. декан С. Ковалів, Стрілиська: Оба рукописи постараємось використати при нагоді.

СПОРТ.

ФІНАЛ МИТТЄВОГО ТУРНІРУ.

В середу 9. ц. м. розіграно такі фінальні змагання:

Україна І. — Погонь І. 0:0.

Погонь І. — Рекорд І. 2:0 (1:0).

Україна І. — Рекорд І. 1:0 (1:0).

Таким робом І. місце в турнірі заняла Погонь І., **II. місце Україна І.**, III. місце Рекорд І., IV. місце і з тим нагороду потіхи здобула Україна II.

Як нагороду дістала Україна І. велику срібну чашу, Україна II — бронзову статуетку копуна.

Характеристична річ, що Україна І. на 9 розіграних змагань не стратила ні одних воріт. Випередила її Погонь І. одними воротами більше, стріленими Рекордові.

УКРАЇНА II. ЗДОБУЛА НАГОРОДУ ПОТІХИ.

У миттєвих мечевих змаганнях, в яких бере участь по сім грачів кожної дружини, дійшло у вівторок 8. ц. м. до перших вирішних розгривок. На початку дружини Рекорду і Світезі І. розіграли вдруге чвертьфінальні змагання, які перервали минулого тижня при висліді 1:0 тому, що вже було стемніло. Тому, що ніодна дружина не здобула воріт у нормальному часі, суддя протягнув змагання ще на 5 хвилин і тоді Світезь стрілила одного голя. Після того один з грачів ІІ оборони завинив карного. До карного стрілу Світезь не тільки не допустила, але ще до того три її грачі образили суддю, за що він їх усунув з грища. З уваги на здекомплетування

дружини Світязі суддя відсвистав воковер для Рекорду, який тимсамим разом з Погонею І. та Україною І. дійшов до фіналу.

Тому, що до фінальних змагань за нагороду потіхи не станула Гасмонея І., за ту додаткову нагороду розіграла змагання Україна ІІ. з Львовянкою ІІ.

Виграла по завзятій боротьбі Україна ІІ. у відношенні 1:0, при чому голя для української дружини стрілив Крушельницький. Тимсамим **Україна ІІ. здобула на власність нагороду потіхи.**

СК. РУСЬ (УЖГОРОД) — ТЕРЕКВЕШ (КОШИЦІ) 5:1 (1:0).

Минулої неділі відбулися дивізійні мистецькі змагання між СК Русь і кошицьким Терексешом в Ужгороді на грищі Руси. Змагання почались в 2-ій год. пополудні і від самого початку Русь мала мяч у своїх руках, але успіхом не могла похвалитись, бо гості грали дуже брутально. Першого голя стрілив Суковський, чим і закінчилась перша половина.

У другій половині домашні мали вже ввесь час перевагу. Гості не могли оборонити своїх позицій. Русь грала гарно з темпом і тоді Суковський стрілив ще одного голя, за ним Кобзяр ще 2 і Криж 1.

Сама гра не була цікава, бо гості грали зле і брутально, а в грачів Руси не було тієї зіграности, якої можна вимагати від репрезентанта копаного мяча Підкарпатської Руси.

Цією перемогою Русь здобула вже друге місце в табелі і якщо виграє в найближчу неділю змагання з Ч. С. К. (Ужгород), то залишиться і дальше мистцем Підкарпатської Руси та Східної Словаччини.

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА. Мистецтва. Спарта — Моравська Славія 9:0; Вікторія Пільзен — ДФЦ Прага 2:1; Жіденіце — Кладно 6:2; Братислава — Колін 2:2; Нахід — Пільзен 4:2. — На чолі табелі є Жіденіце (6 зм., 10 п.), на другому місці Спарта (4 зм., 8 п.), на третьому Вікторія Пільзен (6 зм., 8 п.).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 10. X. год. 8. веч. Аб. 1. „Музика на вулиці".

Пятниця, 11. X. год. 8. веч. Аб. 2. „Визволення".

Субота, 12. X. год 8. веч. Аб. 1. „Музика на вулиці".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Тобілевича Львів:

10. X. „Дівча з Маслосоюзу".

Цирк „Арена", вул. Городецька ч. 37.

Четвер, 10. жовтня одна вистава в год. 8·15 веч.

Пятниця, 11. жовтня дві вистави: в год. 4·15 попол. і в год. 8·15 веч.

Субота, 12. жовтня дві вистави: в год. 4·15 попол. і в год. 8·15 веч.

Неділя, 13. жовтня дві вистави: в год. 4.15 попол. і в год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Бунт молоді", „Мати, що вбила власну дитину".
АПОЛЬО: „Ванусь" (Днипа).
АТЛЯНТИК: „Пепо" („Жінка за 1.000 рублів") фільма в рос. мові.
ВАНДА: „Федора", „Ремо-Сатан".
ҐРАЖИНА: „Дівчата в одностроях".
КАСІНО. „Ідемо по щастя".
КОЛИСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Чорт не жінка".
МАРУСЕНЬКА: „Чорт не жінка".
МІРАЖ: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов").
МУЗА: „Я збігнець".
ПАКС: „Ніч чудес у Люрді".
ПАЛЯС: „Дві ноасі".
ПАН. „Червоний султан" (Абдул Гамід) і додаток.
РАЙ: „Пісня козака" (Хозе Мохіка).
СВІТ: „Провокатор Азев".
СОНЦЕ: „Біла одаліска", „В тіні хмародерів".
СТИЛЕВЕ: „Катюша" і ревія „Ланцюг щастя".
ТОН: „Іреля, королева пісні".
УТІХА: „Дон Хуан" і ревія.
ХИМЕРА: „Малий полковник" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Четвер, 10. жовтня 1935.

Відень (506,8) 17.40 Солісти (форт., Нурі-Мітіг сопр.), 19.20 Концерт, 22.10 Вечір у пісні (Ф. Боршос тенор). **Кошиці** (259,1) 17.35 Для Закарпаття. **Прага** (470,2) 17.15 Форт. ресітaль, 17.45 Пісні Вольфа. **Париж** (1648) 21.00 Пісні, 21.45 Концерт. **Білгород** (437,3) 17.00 Нар. пісні, 20.00 Сен Саенсові твори. **Берлін** (356,7) 14.15 Розривковий концерт, 16.00, 19.00 Пісні, 22.30 Вес. мельодії. **Франкфурт** (256) 20.10 Альпейська музика. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 10.15 Нар. пісоньки, 21.00 Концерт орх. **Кельн** (455,9) 12.00 Музика, 20.10 Концерт. **Мінхен** (405,4) 19.30 „Тоска" оп. Пуччінія. **Будапешт** (549,5) 17.30, 20.10 спів, циг. орх. 21.35 Концерт. **Міляно** (221,2) 11.30 Музика. **Рим** (420,8) 17.05 Вок.-інстр. концерт, 20.40 „Кавалір Срібної Рожі" оп. Р. Штравса.

Пятниця, 11. жовтня 1935.

Відень (506,4) 12.00, 13.10 Симф. концерт, 17.30 Солісти (скр., форт.), 19.55 „Цар і тесля" оп. Льорцінґа. **Братислава** (298,8) 21.30 Словацькі танки й пісні. **Брно** (325,4) 20.05 Оп. арії. **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 17.15 Смичк. квартет А-дур Бокерінія. **Париж** (1648) 13.15 Концерт, 21.45 Оперетковий вечір. **Берлін** (356.7) 9.00 Музика нім. романтизму, 17.00 Концерт. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15.15 Діточі пісоньки, 16.00 Популярна музика, 18.00 Баляди (Нісен баритон). 20.55 Нім. муз. самоцвіти. **Мінхен** (405,4) 16.10 Твори Телемана в вик. солістів, 19.00 Нар. музика. 20.55 Вес. музична авдиція, 22.30 З творчости Гайдна (квартет). **Будапешт** (549,5) 13.40 Спів, 17.30 Циг. орх., 18.40 Флет, 19.30 Два фортепіяни. **Міляно** (221,2) 11.30 Попул. муз., 20.40 „Петро й Павло" ком. Герцега, симф. джез. **Рим** (420,8) 19.45 Орх. концерт, 20.40 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 10. жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.33, 6.24 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Концерт (музика, хор), 13.00 Співочі тузи в гр. пл., 13.25 Моцарт: Скр. концерт е-дур, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Балалайкове тріо, 16.00 Тета Катапульта — опов. для дітей, 16.15 Концерт із гр. пл., 16.45 Концерт міш. хору, 17.00 Польський соціялізм у боротьбі за незалежність, 17.15 Нар. танки з гр. пл., 17.50 Із польської минувшини й ін. народів, 18.00 Віольонч. ресітaль, 18.30 Останні моди, 18.40 Турист. інформатор, 18.45 Еспанські пісоньки з гр. пл., 19.00 Польська каплиця в папській резиденції в Кастель Ґандольфо, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Твори І. Штравса в вик. орх., 20.45 Веч. денник, 20.55 Протилетунсько-газова самооборона, 21.00 Театр Уяви: „Темпо-темпо" Януша Майснера, 21.35 Пісні (Ронська непосопр.), 22.00 Форт. ресітaль Ег. Петрі, 22.70 Танк. музика з гр. пл.

Пятниця, 11. жовтня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Практичні вказівки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Авд. із зоольоґ. городу для ст. дітей, 12.40 Концерт сальон. муз., 13.25 Хвилина для жінок, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка муз. з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Хвилина Белінія з гр. пл., 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Хвилина питань для ст. дітей, 17.00 Відчит про Степана Чарнецького з нагоди 270 роковин смерти, 17.15 Лат. поезії Кохановського в перекладі Ейсмонда, 17.20 Концерт солістів (музика, спів), 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Мендельсон-Бартольді Квінтет оп. 18, 18.30 Листи та програми, 18.40 Спорт. гутірка, 18.45 Форт. хвилини, 19.00 Вес. фейлетон, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. монольоґ, 20.00 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20.10 Східні настрої — концерт орх., 21.00 Веч. денник. 21.10 Із суч. Польщі, 21.15 Легка музика. 22.30 Танк. музика із гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.31—5·35 зол.

Нім. марка 1·52—1·60, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінґи 26·10—26·20, австр. шілінґи 99·50 — 102, чеські корони 20·50—21·50, рум. леї 28·50—30·50, ліри 36·00—39·00.

Золото: Долари 9.03—9·07, Франки фр 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50 Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Доларівки 50·50 — 52·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 40·50—42·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одн.	16.75	17.00		
Пшениця зб.	15.75	16.00		
Жито одноціле	12·25	12·50		
Жито збірне	12·00	12·25		
Ячмінь бров.	16.00	17·50		
Ячмінь одн.	14·25	14·50		
Ячмінь паст.	13·50	13.75		
Гречані крупи	26·00	26·00		
Висівки житні	6·57	7·00		
Висівки пш. грубі	8·00	8·50		
Висівки пш. сер.	7·25	7·50		
Висівки ячмінні	10·25	20·75		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 9-го жовтня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кґ. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.	
1 кґ. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2,74·50	„
1 кґ. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80	„
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	3·80	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану є ржана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 9. X п. р. платить своїм доставцям за 1 кґ живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерт а ч. 4):

Курята від 90 дкг.	за 1 кґ.	0·85 зол
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Качки	„	0·75 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.